

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk (przewodniczący)

SSN Dariusz Kala (sprawozdawca)

SSN Igor Zgoliński

Protokolant Ewa Śliwa

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Grzegorza Krysmanna,
w sprawie **M. T.**

skazanego z art. 200 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 22 czerwca 2023 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego

od wyroku Sądu Rejonowego w B.

z dnia 22 marca 2022 r., sygn. akt II K [...],

**uchyła zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu w B. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Wnioskiem, złożonym w trybie art. 335 § 1 k.p.k., M. T. został oskarżony o to, że w okresie od lutego 2021 roku do dnia 10 lipca 2021 roku w B., działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, obcował płciowo z małoletnią poniżej 15 roku życia — W. G., to jest o przestępstwo z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 22 marca 2022 r., sygn. akt II K [...], Sąd Rejonowy w B.:

1. uznał oskarżonego M. T. za winnego popełnienia zarzucanego mu, a opisanego wyżej czynu, to jest za winnego popełnienia przestępstwa z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i za to na mocy art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 60 § 2 i 6 pkt 3 k.k. wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności.
2. na mocy art. 69 § 1 i 2 k.k. oraz art. 70 § 1 k.k. warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres próby 2 lat.
3. na mocy art. 72 § 1 pkt 1 k.k. zobowiązał oskarżonego M. T. do informowania kuratora o przebiegu okresu próby pisemnie, co 4 miesiące.

Wyrok zawierał również rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu.

Od wyroku tego żadna ze stron nie wywiodła apelacji i uprawomocnił się on w dniu 30 marca 2022 r.

Od powyższego wyroku kasację wywiodł Prokurator Generalny, który zaskarżył wyrok „w części dotyczącej orzeczenia o środku karnym w zakresie braku obligatoryjnego rozstrzygnięcia o zakazie zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów lub działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi, na niekorzyść oskarżonego M. T.”, podnosząc zarzut rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 343 § 6 i § 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k., polegającego na niezasadnym uwzględnieniu przez sąd *meriti* wadliwego wniosku prokuratora o skazanie M. T. bez przeprowadzenia rozprawy i wydaniu wyroku zgodnego z tym wnioskiem, w konsekwencji czego doszło do rażącego i mającego istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenia przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 41 § 1a zd. drugie k.k., polegającego na zaniechaniu orzeczenia wobec oskarżonego M. T. jako sprawcy, któremu przypisano odpowiedzialność karną za występki z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k., środka karnego w postaci zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów lub działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi, w sytuacji gdy z treści art. 41 § 1a k.k. zd. drugie wynika, że w razie skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub

obyczajności na szkodę małoletniego, orzeczenie tego środka karnego na czas określony albo dożywotnio jest obligatoryjne.

Podnosząc powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w B. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna, choć skarżący błędnie i nieadekwatnie do treści zarzutu określił zakres zaskarżenia i wniosek odwoławczy. Zarzucając sądowi *meriti* (w pełni trafnie) że naruszając przepisy art. 343 § 6 i § 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k. zaaprobował wniosek złożony w trybie art. 335 § 1 k.p.k., mimo jego ewidentnej sprzeczności z przepisem art. 41 § 1a k.k., skarżący zakwestionował cały wyrok wydany w ww. konsensualnym trybie. Nie budzi wszak wątpliwości, co zasygnalizował również autor kasacji, że procedując prawidłowo sąd albo powinien uzależnić uwzględnienie wniosku od dokonania w nim przez prokuratora wskazanej przez siebie zmiany zaakceptowanej przez oskarżonego albo zwrócić sprawę prokuratorowi (art. 343 § 3 i 7 k.p.k.). Jest też oczywiste, że wniosek złożony w trybie art. 335 § 1 k.p.k., w stosunku do jednego oskarżonego i jednego czynu, jest niepodzielną całością i w konsekwencji brak konsensusu, choćby tylko co do jednego z jego elementów, uniemożliwia uwzględnienie tego wniosku. Powyższe oznacza również, że brak obligatoryjnego rozstrzygnięcia o środku karnym podważa cały wyrok wydany w oparciu o art. 335 § 1 k.p.k. Nie można wszak wykluczyć, że oskarżony, w postępowaniu ponownym, nie zaakceptuje propozycji orzeczenia wobec niego ww. środka karnego, a brak zgody na ten element zniweczy całe porozumienie procesowe. W tym stanie rzeczy, biorąc pod uwagę treść zarzutu kasacyjnego, Sąd Najwyższy przyjął, że wbrew formalnej deklaracji, Prokurator Generalny w rzeczywistości zaskarżył ww. wyrok w całości. Wątpliwości co do prawidłowości tak zdekodowanego zakresu zaskarżenia nie miał również reprezentujący prokuraturę na rozprawie kasacyjnej prokurator Prokuratury Krajowej, który zmodyfikował wniosek odwoławczy zawarty w kasacji i wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w B. do ponownego rozpoznania wskazując, że modyfikacja ta jest pochodną zaskarżenia wyroku w całości.

Odnosząc się natomiast do samego zarzutu wyartykułowanego w kasacji stwierdzić trzeba, że jest on bez wątpienia zasadny. W judykaturze nie budzi wszak wątpliwości, że sąd jest zobligowany do dokonania kontroli poprawności wniosku złożonego w trybie art. 335 k.p.k., zarówno pod względem formalnym, jak i merytorycznym. Rzeczona kontrola powinna obejmować między innymi kwestię zgodności propozycji zawartych we wniosku z przepisami obowiązującego prawa materialnego. Stwierdzenie niezgodności w tym obszarze, obliguje sąd albo do jej usunięcia w trybie określonym w art. 343 § 3 k.p.k. albo - stosownie do treści art. 343 § 7 k.p.k. - do odmowy uwzględnienia wniosku i – w zależności od rodzaju wniosku - do zwrotu sprawy prokuratorowi bądź skierowania jej do rozpoznania na zasadach ogólnych.

W przedmiotowej sprawie sąd *meriti* bez wątpienia zaniechał przeprowadzenia takowej kontroli. Świadczy o tym fakt, że zaaprobował wniosek złożony w trybie art. 335 § 1 k.p.k. pomimo tego, że nie zawnioskowano w nim o orzeczenie wobec oskarżonego środka karnego z art. 41 § 1a k.k., którego orzeczenie było w tym przypadku obligatoryjne. Zgodnie wszak z art. 41 § 1a k.k., w brzmieniu obowiązującym od 1 października 2017 r., *sąd może orzec zakaz zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi na czas określony albo dożywotnio w razie skazania na karę pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo przeciwko życiu lub zdrowiu na szkodę małoletniego. Sąd **orzeka** [podkreślenie SN] zakaz zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi na czas określony albo dożywotnio w razie skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego*. Z treści przywołanej regulacji w sposób jednoznaczny wynika zatem, że w sytuacji skazania oskarżonego (i to niezależnie, na jaką karę) za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego, sąd zobligowany jest do orzeczenia wskazanego w powołanym przepisie środka karnego. Przypomnieć przy tym należy, że zgodnie z utrwalonym w doktrynie i judykaturze poglądem, na co trafnie zwrócił uwagę autor kasacji, z

perspektywy obowiązku orzeczenia ww. środka karnego irrelevantne jest, czy sprawca kiedykolwiek zajmował stanowisko (wykonywał zawód) lub prowadził działalność, których ów środek dotyczy (zob. A. Ziółkowska [w:] *Kodeks karny. Komentarz*, wyd. III, red. V. Konarska-Wrzosek, Warszawa 2020, komentarz do art. 41, teza 11). Oczywiście jest również i to, że z obowiązku orzeczenia tego środka nie zwalnia sądu zastosowanie instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2023 r., sygn. akt IV KK 45/23).

Kierując się powyższą argumentacją Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w B. do ponownego rozpoznania.

W postępowaniu ponownym, sąd pierwszej instancji, pamiętając o ciążących na nim obowiązkach, tym razem prawidłowo skontroluje złożony wniosek i podejmie stosowne, adekwatne do sytuacji procesowej, działania zmierzające do wydania orzeczenia respektującego standard sprawiedliwości materialnej i proceduralnej.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.

(M.K.)

[t.n]